

Lirica Neomodernista

Neomodernismul poetic romanesc reprezinta o miscare literara a "generatiei saizeciste" (continuata in spirit de generatia '70), care isi exprima prin creatie, adeziunea la marea poezie interbelica (implicit la manifestul curentului modernist) declarata de sistemul stalinisto-comunist "decadenta", "evazionista".

Arghezi, Blaga, Barbu, Bacovia vor fi modelele "decadente" la care se vor raporta scriitorii anilor '60, schimband orientarea literaturii noastre catre poezia pura, reactionand tacit impotriva contextului istoric si cultura! al vremii.

Pe fondul unei relative liberalizari ideologice, neomodernistii gasesc resurse "in lupta cu inertia" (Nicolae Labis) si inlocuiesc amatorismul promovat drept norma, incultura, ideologismul, versificarile vulgar-utilitariste, patetismul ridicol cu arta pura. Proletcultismul (cea mai neagra pagina a istoriei culturii si literaturii noastre, 1949-1964) a fortat explozia lirica neomodernista, fara a-si propune acest lucru, prin ignorarea organicitatii culturii romanesti, prin importul unui model estetic ce s-a dovedit profund retrograd, contestand traditia si impunand un nivel de exigenta artistica extrem de coborat.

Poetii "generatiei saizeciste" - Nicolae Labis, Nichita Stanescu, Marin Sorescu, Ana Blandiana, Ioan Alexandru, Cezar Baltag, Constanta Buzea, Adrian Paunescu, s.a. aduc lirica romaneasca in matca ei fireasca, deschid drum unei lirici subiective, unui limbaj metaforic, abstractizat, conceptualizat, imaginilor insolite, viziunilor metafizice, ironiei si intelectualismului de tip interbelic.

Acestor scriitori li se va alatura generatia pierduta dar "recuperata", reprezentata de Emil Botta, Geo Dumitrescu, stefan Augustin Doinas (opriti de cenzura sa scrie dupa 1949), Maria Banus, A.E. Baconski, Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu (poeti ce s-au "regasit" dupa ce scrisesera in maniera proletcultista).

stefan Augustin Doinas debuteaza in 19395 in Jurnalul literar al lui George Calinescu; isi publica versurile tarziu, in volumele: Cartea mareelor (1946), Omul cu compasul (1966), alter ego (1970), Semintia lui Laokoon (1967), Alfabet poetic (1978). Apare de la inceput ca un poet format, iar lirica sa are o solemnitate a limbajului proprie. Tonul sau este intotdeauna grav. E un poet de factura neoclasica, reflexiv, manifestand tendinta de a conceptualiza sentimentele si a imprima universului ordine si echilibru. In creatia lui, lumea este un spectacol, iar poetul o constiinta contemplativa si senina. Preocupat de temele mari ale artei, Doinas este un poet echilibrat, aproape rece, care isi purifica.emotiile printr-o disciplinare prozodica remarcabila. Baladele sale folosesc elemente romantice cunoscute - peisaje, paduri intunecoase, ziduri de castele parasite, codrii nepatrunchi, luna, ape repezi etc. Dintre balade Mistretul cu colti de argint este cea mai bine realizata.

Geo Dumitrescu debuteaza editorial in 1941 cu volumul Aritmetica, urmat de Libertatea de a trage cu pusca -1946, Aventuri lirice -1963, Nevoia de cercuri -1966, Jurnal de campanie -1974.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Este un spirit caustic, o sursa inepuizabila de ironie, mai totdeauna sarcastic. Are un stil inventiv, mimeaza neseriozitatea luand in deradere obiectele sacre ale poeziei: iubirea, moartea, cosmosul.

Poetul este un comediant al limbajului: "si uite-asa zicea domnul invatator - discutand, iese adevarul! / si discutam, si ziceam, si vorbeam / si eu ziceam daca, si tu spuneai poate/ si el zicea cat de cat. si apoi/ a mai zis cineva ceva, un cuvânt tremurat, ori un cuvânt obligatoriu: maine ori paine sau asa ceva."

Nichita Stanescu este fara indoiala cel mai important scriitor al generatiei lui. Creatia lui cuprinde trei etape lirice: un moment initial de manifestare a starii jubilatarii, a elanurilor adolescentine, dominate de un lirism inca nediferentiat, de consonanta cu sine si cu lumea si care cuprinde volumele *Sensul iubirii* (1960) si *O viziune a sentimentelor* (1964); apoi un moment de mai mare intindere, anuntat prin *Dreptul la timp* (1965) si avandu-si punctul maxim in 11 *Elegii*, etapa in care-si descopera ruptura de sine, efectul timpului asupra cuvântului ca si aventura constiintei de sine prin cunoastere; etapa cuprinde si volumele de dupa elegii: *Oul si sfera*, *Rosu vertical*, *Laus Ptolemaei*, *Necuvintele*, *In dulcele stil clasic* si *Maretia frigului*.

Prin aceasta din urma se face trecerea spre etapa a treia in care sursele poeziei sunt cautate in formele poeticitatii si se exploreaza mai cu seama tema timpului, respectiv, a mortii: *Epica Magna* (1978), *Operele imperfecte*, *Noduri si semne*.

Intreaga sa poezie e un joc subtil de cuvinte care ascund in umbra lor notiuni si concepte abstracte. Cauta sensurile primordiale ale cuvântului lepadat de sensurile lui adiacente. Poezia lui e un amestec de luciditate si emotie.

Leunid Dimov a debutat tarziu cu un volum de *Versuri* in anul 1966. Apar apoi alte volume ca: 7 poeme, *Carte de vise*, *Semne ceresti*, *Deschideri*, *Dialectica varstelor*. Poetul are un stil propriu, inconfundabil; poemele sale reprezinta o sinteza intre balada medievala si suprarealismul oniric. Atmosfera sa poetica se realizeaza prin evadarea in vis, prin strabaterea spatiului temporal al unei saptamani obisnuite, prin patrunderea in subconstient, nazuind sa cuprinda realitatea intr-o suprarealitate autentica.

Marin Sorescu se face cunoscut printr-un volum de parodii, in care este evident spiritul ludic (cel care avea sa-i aduca succesul) - Singur printre poeti, debutand dupa colegii de generatie (Nichita Stanescu, Cezar Baltag, Gheorghe Tomozei, Grigore Hagiu). Prin volumele ulterioare -*Poeme*, *Moartea ceasului*, *Tineretea lui Don Quijote* - el trece la o "poezie fantezista si ironica" (Eugen Simion), in care jocul lingvistic se imbrina cu parabolicul (de pilda, in poemul *Superstitie*, din volumul *Moartea ceasului* -- 1966, destinul umanitatii depinde de mersul si gesturile unei pisici care traverseaza strada, dar, la nivel simbolic, intamplarea sugereaza imprezibilitatea vietii).

Spiritul ludic este in permanenta dublat de un usor accent tragic: in poemul *Simetrie* (din volumul *Tusiti* 1970) esecul alegerilor noastre zilnice este infatisat sub forma a doua drumuri care se bifurca in fata noastra (asemenea basmelor), iar noi trebuie sa-l alegem pe cel bun si drept: "Mergeam asa,/ Cand deodata in fata mea,/ S-au desfacut doua drumuri: Unul la dreapta,/ si altul la stanga,/"

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Dupa toate regulile simetriei." Inercarea este perpetua, ca si ratarea alegerii, necesara pana la sfarsit: "Gresit, foarte gresit, cel din dreapta era/ Adevaratul, adevaratul, marele drum, cica./ si la prima rascruce/ M-am daruit cu toata fiinta/ Celui din dreapta. Tot asa,/ Celalalt trebuia acum, celalalt... (...) si iata in fata mea iar se casca/ Doua ceruri:/ Unul la dreapta,/ Altul la stanga."

Seria La Lilieci surprinde critica, pentru ca este predominant epica, incercand sa restituie lumea arhaica taraneasca.

Dupa 1990 isi publica versurile "alese de cenzura" in care se vadeste o vie perceptie a tragicului, concurat de imaginea absurdului existential (in volumele Traversarea, Labirintul, Sa vina). Volumul Puntea cuprinde poeme scrise pe patul mortii care dezvaluie o alta latura a lui Marin Sorescu - cea de poet metafizic si religios.

Limbajul lui este unul simplu, in care ingeniozitatea, parodia, ironia/autoironia si umorul constituie fundal pentru simbolistic? reprezentata adeseori prin paradox. Desi pare un joc, poezia lui Mari: Sorescu exprima o atitudine grava asupra existentei.